

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII

Realizările anului 2018

Priorități pentru 2019

CUPRINS

1. Realizările Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru 2018	3
Educație.....	3
Cercetare și inovații	9
Cultură.....	11
Tineret și sport	13
 2. Priorități pentru 2019	 16

1. Realizările Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru 2018

EDUCAȚIA

În scopul dezvoltării sistemului educațional, a fost asigurată finanțarea crescândă a sectorului. Astfel, bugetul public național pentru educație în anul 2018 a constituit 10433,4 mil. lei, fiind *în creștere cu 123,3 % comparativ cu anul 2015*.

Urmărind *sporirea calității resursei umane în educație, consolidarea profesiei de pedagog și asigurarea instituțiilor din mediul rural cu cadre didactice*, au fost realizate următoarele acțiuni:

- în perioada de referință, salariul mediu lunar brut în sectorul de învățământ a crescut cu 40 % față de anul 2015. De menționat că odată cu punerea în aplicare a noului sistem unitar de salarizare în sectorul bugetar, salariul mediu lunar brut pentru cadrele didactice va atinge 6588,0 lei, în creștere cu 71,5 % comparativ cu anul 2015;

- au fost majorate indemnizațiile pentru tinerii specialiști angajați prin repartizare în instituțiile de învățământ de la 30 mii lei la 120 mii lei pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior și de la 24 mii lei la 96 mii lei pentru absolvenții instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar;

- instituirea *compensației bănești în valoare de 2000 lei pentru circa 50 mii de cadre didactice din învățământul general*, cu alocarea a peste 98 mil. lei;

- pentru cadrele didactice tinere *norma didactică a fost redusă până la 75%*, cu păstrarea salariului de funcție;

- pentru echilibrarea timpului de efort didactic în clasă, de pregătire și de reconfortare a învățătorilor, *norma didactică pentru pedagogii din învățământul primar a fost redusă cu 2 ore, de la 20 la 18 ore pe săptămână*;

- dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice și manageriale a fost, pentru prima dată, finanțată din bugetul de stat. În acest scop, în perioada 2017-2018 *au fost alocate 22 mil. lei. De formare profesională continuă gratuită au beneficiat circa 18 mii de cadre didactice;*

- în vederea acoperirii necesarului de cadre didactice pentru toate disciplinele curriculumului școlar, au fost alocate 4 mil. lei pentru recalificarea a 420 de cadre didactice;

- a fost restabilit învățământul pedagogic în colegii prin modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014, ca urmare fiind înmatriculați peste 550 de elevi cu finanțare bugetară;

- în anul de studii 2018-2019 au fost implementate pentru prima dată *programe duale finanțate din bugetul de stat pentru formarea educatorilor din grădinițe*, care nu dețin calificările corespunzătoare. În acest mod au fost soluționate două probleme majore – sporirea relevanței studiilor și acoperirea necesarului de cadre în instituțiile de educație timpurie;

- în anul 2018, pentru diminuarea efortului birocratic la care erau supuse cadrele didactice și manageriale din învățământ prin diverse acte normative aprobate anterior, *a fost redusă documentația școlară cu cca 36%;*

- în vederea asigurării calității pregătirii inițiale a cadrelor didactice, au fost supuse evaluării externe de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) toate programele de formare pedagogică din învățământul superior. De asemenea, 15 programe de licență de la 5 universități au fost supuse evaluării internaționale de către Agenția Germană de Asigurare a Calității, din care 13 au fost acreditate;

- pentru motivarea performanței cadrelor didactice au fost instituite premiul II și III, în valoare de **25 mii lei** și, respectiv, **15 mii lei**, în cadrul Concursului Republican „Pedagogul anului”. În trecut se acorda doar premiul I în valoare de **50 mii lei**. Astfel, noul cadru de organizare a Concursului prevede 9 premii pentru educatori, învățători și profesori.

În vederea modernizării curriculare și a sporirii relevanței studiilor pe toată verticala sistemului educațional, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- a fost inițiată *reforma curriculară la nivelul învățământului general*, pentru a exclude suprasolicitarea elevilor din cauza numărului mare de discipline/ore, a lichida discrepanțele dintre curriculumul predat și cel evaluat, dintre pregătirea elevilor și parcursul lor ulterior și orientarea acestora spre vocație. În acest sens au fost dezvoltate 26 de curriculumuri în învățământul primar;

- pentru dezvoltarea de noi competențe necesare în perspectivă, au fost reconceptualizate curriculumurile la disciplinele *Dezvoltarea personală, Educația pentru Societate, Educația tehnologică* și au fost elaborate 2 modulele la disciplinele *Educație digitală, Robotică* și curriculumul la disciplina *Educație pentru media*;

- au fost aprobate *Curriculum la Limba română* pentru instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale și *Ghidul de implementare a Curriculumului*;

- au fost pilotate *modele noi de servicii integrate pentru incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES)* în raioanele Cahul, Nisporeni, Călărași, Ungheni, Fălești și Ialoveni și elaborate suporturi metodologice pentru incluziunea copiilor cu tulburări din spectrul autist și cu deficiențe/dizabilități de vedere;

- a fost aprobată *Instrucțiunea privind managementul temelor pentru acasă*, care a normat efortul la care sunt supuși copiii pentru pregătirea temelor;

- Republica Moldova a participat la *Programul de Evaluare Internațională PISA 2018*, care permite aprecierea gradului de convergență a programelor naționale din învățământul general cu cele internaționale și evaluare a performanței academice a elevilor în context internațional. A fost inițiat procesul de participare a Republicii Moldova la evaluarea PISA 2021;

- a fost asigurat *accesul gradual al copiilor de la vârsta de 2 ani la serviciile de educație timpurie* prin modificarea și completarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014;

- a fost elaborat cadrul normativ privind dezvoltarea *programelor moderne de învățământ dual* pentru învățământul profesional-tehnic și elaborate 38 de programe conform celor mai progresive practici și cerințelor angajatorilor autohtoni. *În perioada de referință, numărul instituțiilor care oferă programe duale a crescut de la 5 la 28, numărul agenților economici parteneri în organizarea acestor programe – de la 6 la 70, numărul sectoarelor economice vizate – de la 3 la 15, iar numărul elevilor – de la 107 la 1568;*

- au fost revizuite programele la licență și master, cu introducerea în curriculum a normei obligatorii privind dezvoltarea competențelor de comunicare la limba română/limbi străine.

În scopul modernizării infrastructurii instituțiilor de învățământ general și profesional tehnic au fost realizate următoarele acțiuni:

- cu suportul Guvernului României au fost renovate circa *900 de grădinițe, respectiv 60% din totalul de 1.485 de instituții existente*. Valoarea investițiilor a constituit *26 mil. euro*. Drept consecință, *peste 200 mii de copii* din toate raioanele și municipiile țării beneficiază de condiții adecvate unei educații moderne;

- au fost reparate sau sunt în proces de reparație *23 de instituții de circumscripție*, care vor oferi un mediu modern, confortabil și sigur de studii pentru peste 16,6 mii de elevi. Suma investiției constituie 153,2 mil lei. În anul 2019, cele 23 de instituții renovate vor fi dotate cu mobilier și utilaje de laborator în valoare de 80 mln.lei. Totodată, în vederea asigurării accesului la servicii educaționale în instituțiile de circumscripție din localitățile țării, cu asistența Guvernului României, au fost procurate și distribuite *196 de autobuze*. Costul investiției este de peste *101,4 mil. lei*. De transport școlar beneficiază peste *12500 de elevi;*

- au fost create condiții moderne pentru studii la nivelul învățământului profesional tehnic. În acest context, au fost finalizate *lucrările de renovare a 2 centre de excelență* în domeniile informaticii și industriei ușoare, iar în curs de executare sunt lucrările la alte *10 centre de excelență* din domeniile energiei și electronicii, construcțiilor, transportului, serviciilor și prelucrării alimentelor.

În vederea implementării TIC în educație au fost realizate următoarele acțiuni:

- au fost dezvoltate o serie de discipline opționale axate pe obiectivul formării competențelor de utilizare eficientă a tehnologiilor informaționale contemporane. A fost elaborat Manualul digital (suport didactic) la disciplina ***Educație digitală***, clasa I, care este implementat în instituțiile de învățământ, la nivel național, începând cu anul de studii 2018-2019;

- *1.656 de învățători* care predau în clasa I disciplina *Educație digitală* au fost *asigurați cu dispozitive digitale*;

- pentru învățământul general au fost elaborate suporturi didactice la disciplinele *Robotica, Tehnologia informației și a comunicațiilor, Administrarea calculatoarelor și a rețelilor*. Au fost instruiți *300 de profesori privind utilizarea roboților* în procesul de predare, iar *79 de instituții* de învățământ general au fost dotate cu seturi de robotică;

- au fost elaborate 3 manuale digitale la *Limba și literatura română* pentru clasele de liceu. Produsele sunt propuse spre pilotare în mai multe instituții de învățământ din capitală, având statut de Resurse educaționale deschise (RED);

- a fost actualizat și completat cu resurse educaționale deschise (RED) conținutul Platformei educaționale www.smartedu.md;

- parcul de calculatoare al instituțiilor de învățământ general a fost completat cu *500 de calculatoare* de ultima generație;

- a fost lansat proiectul-pilot „Clasa viitorului”, implementat în 11 licee (beneficiari: circa 12 mii de elevi din învățământul general) și la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, unde vor fi oferite programe de formare inițială și continuă pentru studenți și cadre didactice;

- în vederea formării elevilor și cadrelor didactice în profesiiile viitorului, Centrul de Excelență în Tehnologia Informației „Tekwill”, în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, a lansat în anul 2018 *un nou proiect TwentyTu*, care are drept țintă instruirea a peste 80 mii de elevi și 2 200 de cadre didactice până în anul 2022. În cadrul proiectului sunt oferite 10 cursuri extracurriculare pentru copii (7-13 ani) și adolescenți (14-19 ani). Cursurile sunt organizate atât online, cât și offline, fiind destinate în special copiilor din zonele rurale și celor din familii social-vulnerabile;

- pentru sporirea relevanței studiilor superioare, în anul 2018, în cadrul Universității Tehnice din Moldova a fost creată o *platformă ultramodernă de fabricație digitală, design industrial și inginerie*, cel mai mare atelier de prototipare și producție la scară mică din Europa de Sud-Est – *FabLab Chișinău*.

La capitolul dezvoltarea cadrului național al calificărilor și a instrumentelor pentru recunoașterea și validarea competențelor obținute în diferite contexte se remarcă faptul că, a fost inițiat procesul de actualizare a calificărilor la domeniile generale de studiu Educație și Tehnologii ale informației și comunicațiilor în vederea racordării la recomandările comunitare și tendințele pieței muncii. La etapa de validare sunt 10 calificări pentru domeniul general de studiu Educație (pregătirea pedagogilor) și 13 calificări pentru domeniul general de studiu Tehnologii ale informației și comunicațiilor.

În ceea ce privește promovarea formării profesionale pe parcursul întregii vieți, pot fi evidențiate următoarele rezultate:

- circa **8500** beneficiari ai programelor de formare profesională continuă finanțate de MECC;

- **420** locuri cu finanțare bugetară oferite pentru programe de recalificare profesională;
- a fost creată baza de date cu privire la ofertele de formare pe parcursul întregii vieți.

*În scopul **modernizării sistemului de alimentație a copiilor și elevilor din instituțiile educaționale**, au fost realizate următoarele acțiuni:*

- a fost aprobată o *nouă instrucțiune privind organizarea alimentației copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ general* (Hotărârea Guvernului nr. nr. 722/2018), ceea ce asigură depășirea deficiențelor atestate în sistemul de alimentație din instituțiile de învățământ;
- în perioada 2016-2017 au fost indexate normele financiare pentru alimentația copiilor și elevilor în instituțiile de învățământ, iar începând cu 1 septembrie 2018, acestea au fost majorate în medie cu 2 lei per copil pe zi. În acest scop, de la bugetul de stat pe anul 2018 au fost alocate 51 mln. lei.

CERCETAREA ȘI INOVAREA

Odată cu adoptarea Legii nr.190/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost reorganizat domeniul cercetării și inovării prin implementarea unei noi viziuni de funcționare a sistemului, axată pe cercetătorul științific. În virtutea legii citate a fost modificată arhitectura organizațională, de administrare a domeniului cercetării și inovării, precum și mecanismul de finanțare al acestuia în conformitate cu principiile aplicate în Spațiul European al Cercetării. Obiectivul scontat al reformei fiind sporirea eficienței investițiilor publice și a contribuției sistemului național de cercetare și inovare în asigurarea dezvoltării competitive a țării.

Reforma sistemului național de cercetare și inovare impune aplicarea principiului de competiție în distribuirea fondurilor și canalizarea resurselor către cercetătorii care pot asigura cea mai mare performanță în domeniu.

Principalele realizări:

- atribuirea în sarcina Ministerului Educației, Culturii și Cercetării a competenței de elaborare a politicilor în domeniul cercetării;

- crearea *Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare* (Hotărârea Guvernului nr. 201/2018), care va asigura evaluarea externă a organizațiilor din domeniul cercetării și inovării și confirmarea titlurilor științifice și didactico-științifice.

- a fost constituită *Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare* (Hotărârea Guvernului nr. 196/2018) prin absorbția Centrului de Proiecte Internaționale, Centrului pentru Cercetare și Dezvoltare și Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic din cadrul Academiei de Științe a Moldovei. Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a fost abilitată cu atribuții în domeniul finanțării proiectelor de cercetare și inovare conform priorităților stabilite în Programul Național. Autoritatea este responsabilă de lansarea concursului de proiecte, evaluarea propunerilor de proiecte indiferent de apartenența instituțională a acestora. Accesul la fondurile gestionate de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a fost debirocratizat prin excluderea procedurii de acreditare instituțională a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării;

- întru organizarea, desfășurarea și finanțarea programelor de postdoctorat a fost aprobată HG nr. 499/2018 cu privire la Regulamentul de organizare și desfășurare a programelor de postdoctorat;

- în ceea ce privește participarea cercetătorilor RM în Programul-cadru al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare (2014-2020) Orizont 2020 la care RM este stat asociat, menționăm că din 375 de propuneri depuse, 315 au fost eligibile iar 48 susținute financiar de Comisia Europeană.

În domeniul culturii activitățile ministerului au fost orientate spre consolidarea și integrarea patrimoniului cultural național în sistemul valorilor europene și mondiale, modernizarea și diversificarea ofertei de servicii culturale, educarea și stimularea consumului de produse și servicii culturale. Au fost elaborate și implementate proiecte în domeniile cinematografiei, teatrului, muzicii, baletului și al promovării tradițiilor naționale.

În scopul *protejării, promovării și integrării patrimoniului cultural național în sistemul valorilor europene și mondiale*, au fost realizate următoarele acțiuni:

- Aprobarea a 11 HG privind edificarea unor monumente de for public;
- aprobarea *Regulamentului Registrului Patrimoniului cultural național mobil* (Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1086 din 12.07.2018);
- aprobarea *Regulamentului cu privire la Registrul muzeelor* (Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1086 din 12.07.2018);
- aprobarea *Regulamentului-cadru de organizare a concursului pentru ocuparea funcției de director al muzeului* (Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1086 din 12.07.2018);
- au fost documentate bibliografic 400 de situri arheologice, documentate în teren – 300 de situri arheologice și documentate – circa 5000 de bunuri de patrimoniu cultural mobil;
- cu suportul UE, a fost lansat proiectul Twinning „Suport pentru promovarea patrimoniului cultural în Republica Moldova prin păstrarea și protecția acestuia”, al cărui obiectiv rezidă în acordarea suportului instituțiilor naționale din domeniu pentru consolidarea aplicării cadrului juridic și îmbunătățirea guvernantei în domeniul protecției patrimoniului cultural; proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și are un buget de 1 milion de euro, și are o durată de 2 ani, din septembrie 2017 până în septembrie 2019;

- au fost realizate și desfășurate o serie de evenimente culturale, precum: Festivalul Internațional de Operă și Balet „Maria Bieșu”; Reuniunea Teatrelor Naționale; Festivalul de muzică clasică în aer liber „descOPERĂ”, Salonul Internațional de Carte – Bookfest Chișinău, Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor”; Ziua Portului Popular; Ziua Internațională a Monumentelor și Siturilor 2018 etc;
- *Moldovan National Youth Orchestra* a fost selectat drept beneficiar al Programului „Europa Creativă”, ceea ce le va oferi tinerilor muzicieni ca până în 2020 să-și consolideze capacitățile profesionale și mobilitate transnațională.

În scopul *revitalizării și dezvoltării infrastructurii culturale naționale*, evidențiem următoarele:

- cu suportul Guvernului României, se realizează proiecte de restaurare și conservare a trei obiecte valoroase de patrimoniu: Muzeul Național de Artă al Moldovei, Sala cu Orgă și Teatrul Republican Muzical-Dramatic „B.P. Hașdeu” din Cahul. Totodată, cu suportul Fondului Ambasadorilor pentru Conservare Culturală al SUA, au fost efectuate lucrări de restaurare a Bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din Căușeni;
- cu suportul proiectului de competitivitate (USAID), în Moldova a fost creat Centrul național de susținere a industriilor creative „Creative Hub”.

Pentru *modernizarea și diversificarea ofertei de servicii culturale*, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- întru exprimarea talentului creativ și a stimulării originalității și calității, au fost susținute financiar 12 proiecte de producție cinematografică, fiind alocate în acest sens 5 mln. lei;
- totodată, menționăm că, anual, ministerul organizează și desfășoară concursul proiectelor culturale ale asociațiilor obștești. În anul 2018 au fost

susținute financiar 91 de proiecte, dintre care 34 au fost desfășurate la nivel local, ceea ce reprezintă 37% din numărul total de proiecte.

- a fost implementat *Programul NOVATECA în bibliotecile publice*, astfel, 1082 biblioteci sînt incluse în rețeaua *NOVATECA*; 1380 de servicii moderne de bibliotecă (SMB) sînt prestate de biblioteci; 6 centre de excelență beneficiari ai SMB; 1600 - bibliotecari instruiți; 497 - bibliotecari formați în Advocacy; 170 - bibliotecari traineri; în 2018, ultimul an de implementarea a *Programului NOVATECA*, acesta a expertizat 6 Regulamente de implementare a Legii cu privire la biblioteci.

Pentru *susținerea personalităților notorii din domeniul culturii* care au împlinit vârsta de 60 de ani, a fost *dublat numărul beneficiarilor indemnizației lunare de merit*, iar cuantumul indemnizației a crescut cu 24,4 %, constituind în prezent 5600 lei lunar.

TINERET ȘI SPORT

Pentru *sporirea nivelului de implicare a tinerilor la procesul de consolidare a democrației participative, precum și a nivelului de calitate a serviciilor pentru tineret*, au fost realizate următoarele acțiuni:

- realizarea următoarelor programe: Programul național de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea consiliilor raionale/municipale ale tinerilor, fiind desfășurate 15 forumuri; 792 - persoane implicate; 15 - rezoluții adoptate și prezentate APL; 53 - ateliere organizate; 4 școli de vară și 4 conferințe naționale desfășurate etc; Programul anual de granturi pentru organizațiile de tineret, în urma procesului de selecție 23 de proiecte au fost selectate spre finanțare, în valoare de cca 5,8 mln lei; Programul „Capitala Tineretului”; Programul de dezvoltare a centrelor de tineret pentru anii 2017-2022;

- semnarea Acordului de parteneriat dintre Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC) și Fondul Națiunilor Unite Pentru Populație (UNFPA) privind

crearea Fondului comun pentru dezvoltarea serviciilor de tineret, inclusiv pentru cei mai vulnerabili (19 decembrie 2017), în acest scop au fost atrase resurse financiare de la partenerii externi în mărime de 7,27 mil. lei;

- intensificarea activității platformei „Rețeaua națională a consiliilor raionale/municipale ale tinerilor”.

În scopul *promovării voluntariatului și al recunoașterii sociale a muncii prestate de voluntari* au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- modificarea cadrului normativ cu privire la delegarea salariaților, prin care voluntarii beneficiază de aceleași drepturi și facilități ca și angajații delegați ai agenților economici sau ai unităților publice;

- acreditarea a circa 150 de instituții-gazdă a activității de voluntariat, precum și organizarea anuală a Festivalului Voluntarilor, a Conferinței Naționale a Voluntariatului și a Săptămânii Naționale a Voluntariatului.

În domeniul *sportului* evidențiem următoarele acțiuni orientate spre asigurarea securității în timpul evenimentelor sportive, reconsiderarea mecanismelor financiare de motivare și recompensă a performanței sportive, dezvoltarea infrastructurii sportive moderne:

- transmiterea în administrarea MECC, gestiunea Școlii sportive specializate de atletism din mun. Bălți, a stadionul „Locomotiv” din mun. Bălți (Hotărârea Guvernului nr.515/2018);

- semnarea contractului de parteneriat public-privat pentru proiectarea și construcția arenei polivalente multifuncționale „Arena Chișinău”, lucrările au demarat începând cu luna noiembrie a anului curent;

- adoptarea Legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative potrivit căreia se dispune asigurarea antrenorilor care au pregătit sportivi medaliați la Jocurile Olimpice, la campionatele mondiale sau europene cu o indemnizație pe viață, care va fi achitată lunar;

- majorarea cu 35% a cuantumului bursei lunare acordată sportivilor de performanță (numărul sportivilor care au beneficiat anual de burse mai mari a crescut, constituind la momentul actual 83 de sportivi. În acest scop, a fost majorat bugetul alocat cu circa 1400 mii lei);

- majorarea în medie cu 50% mărimii premiilor anuale pentru performanță sportivă (numărul de sportivi și antrenori care au beneficiat de premii pentru performanță a crescut. În 2018 au fost premiați 223 sportivi, 147 de antrenori și 25 de veterani, în acest scop din bugetul de stat s-au alocat 7,5 mln.lei;

- pentru prima dată au fost stabilite premii pentru performanțele obținute la Jocurile Olimpice de Tineret de la Buenos Aires, Argentina, 2018 (ediția de vară): medalia de aur – 120 000 lei ; medalia de argint – 90 000 lei; medalia de bronz – 70 000 lei; locul IV – 50 000 lei; locul V – 38 000 lei; locul VI – 28 000 lei; locul VII – 21 000 lei; locul VIII – 16 000 lei;

- acordarea susținerii financiare pentru organizarea în Republica Moldova a 2 campionate mondiale și a unui campionat european (Campionatul Mondial Junior II 10 dansuri, la care au participat sportivi din 41 de țări; Campionatul Mondial la Karate Shotokan, la care au participat 800 de sportivi, arbitri și antrenori din cca 30 de țări; Campionatul European de Dans Sportiv pentru Tineret),

- acordarea susținerii financiare din partea statului pentru participare la competițiile internaționale pentru 2500 de sportivi. Performanțele obținute s-au materializat în 60 de medalii la ramurile de sport olimpice și 160 – la ramurile de sport neolimpice;

- organizarea a circa 300 de acțiuni sportive naționale la ramurile de sport olimpice și neolimpice practicate în Republica Moldova, la care au participat peste 20000 de sportivi.

2. Priorități pentru 2019

Pe dimensiunea *Educație*:

- dezvoltarea curricula disciplinare școlare, la treptele de gimnaziu și liceu;
- implementarea Instrucțiunii privind Managementul temelor pentru acasă în învățământul primar, gimnazial și liceal.
- implementarea Metodologiei de Evaluare Criterială prin Descriptori în ciclul gimnazial la următoarele discipline: *Educația muzicală, Educația plastică, Educația tehnologică, Educația fizică, Educația pentru societate*;
- aprobarea și implementarea Pachetului standard de servicii educaționale (documentul conține prevederi care vor face claritate privind serviciile asigurate de stat);
- elaborarea și implementarea Formulei de finanțare pentru instituțiile de educație timpurie;
- reevaluarea formulei actuale de finanțare „per copil” în instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal;
- dezvoltarea infrastructurii școlare (acțiune în cadrul proiectului Băncii Mondiale, sunt preconizate investiții capitale la 15 instituții de circumscripție; de asemenea, va avea loc dotarea laboratoarelor școlare din 160 instituții de învățământ preuniversitar conform noilor standarde de dotare;
- dotarea a 100 de Centre de resurse pentru educația incluzivă din instituțiile de învățământ cu tehnologii și materiale didactice; acțiunea urmează a fi realizată cu suportul Băncii Mondiale, prin proiectul PRIM;
- dotarea instituțiilor de învățământ cu calculatoare moderne în baza unui Acord de colaborare între MECC și Coreea de Sud;
- asigurarea calității în învățământul superior prin evaluarea externă a tuturor programelor de studii la toate ciclurile de învățământ;

- reconceptualizarea finanțării instituțiilor publice de învățământ superior prin aprobarea și implementarea noului concept prevăzut de Metodologia de Finanțare a Învățământului Superior;
- elaborarea și fundamentarea unui document de politici privind învățarea pe tot parcursul vieții, menit să promoveze educația adulților și să crească ponderea formării profesionale continue de calitate;
- reconceptualizarea formării profesionale continue;

Pe dimensiunea *Cercetare și Inovare*:

- aprobarea și implementarea a Programului Național de Cercetare și Inovare pentru anii 2019-2022;
- evaluarea infrastructurii organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării;
- implementarea proiectelor naționale de cercetare conform priorităților strategice;
- implementarea Foii Naționale de Parcurs pentru integrarea în Spațiul European de Cercetare pentru anii 2019-2021;
- demararea negocierilor cu Comisia Europeană în vederea asocierii la noul Program-cadru de cercetare și inovare Horizont Europa pentru anii 2021-2027.

Pe dimensiunea *Cultură*:

- reorganizarea instituțiilor teatrale și instituirea unui nou mecanism de finanțare a instituțiilor teatrale;
- lansarea unui Program național de revitalizare a caselor de cultură din Republica Moldova;
- demararea etapei a doua de restaurare a edificiului Sălii cu Orgă 10000,0;
- demararea etapei finale de construcție a edificiului Teatrului Republican Muzical-dramatic Hasdeu din Cahul 15370,0;

- restaurarea edificiului Muzeului Național de Artă al Moldovei 12000,0;
- reconstrucția sediului Muzeului de Istorie a Evreilor din Republica Moldova 300,0;
- finalizarea proiectului de restaurare a Conacului familiei Lazo din satul Piatra 2630,0;
- continuarea lucrărilor de restaurare a Bisericii Adormirea Maicii Domnului de la Căușeni;
- aprobarea unei noi legi a monumentelor istorice care va presupune: reformarea agențiilor de protejare a patrimoniului cultural; fortificarea Institutului patrimoniului cultural; încurajarea investițiilor private în restaurarea patrimoniului cultural construit prin oferirea de facilități fiscale și responsabilizarea proprietarilor;
- elaborarea/actualizarea Registrelor patrimoniului cultural național: Registrul Arheologic Național (situri arheologice); Registrul Național al monumentelor de for public; Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat;
- promovarea rezervației cultural natural Orheiul Vechi ca principala destinație turistică a țării;
- demararea unui program național de inventariere și clasare a patrimoniului național construit și mobil și îmbunătățirea cadrului legal de salvare, protejare și punere în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, ca și a siturilor și ansamblurilor urbane și a monumentelor de for public;
- susținerea acțiunilor de promovare a patrimoniului cultural imaterial (Ziua națională a portului popular, Tîrgul Covorului, Mărțișorul) și înscrierea elementelor patrimoniu cultural imaterial în Lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității;
- elaborarea cadrului de politici de asigurare a circulației bunurilor culturale precum și realizarea formărilor specialiștilor în domeniul combaterii traficului de bunuri culturale;

- digitizarea patrimoniului cultural pentru sprijinirea accesului publicului;
- asigurarea formării continue a specialiștilor din domeniul arhitecturii;
- dezvoltarea industriilor creative, susținerea start-up-urilor în domeniul industriilor creative și lansarea în prima jumătate a anului a primului Hub Creativ din Moldova, precum și a unui program de mentorat în domeniul creativ;
- susținerea sectorului independent prin finanțarea proiectelor culturale și consolidarea participării Republicii Moldova la Programul Europa Creativă;
- susținerea industriei cinematografice pentru a-și întări competitivitatea pe plan internațional și revigorarea rețelei cinematografice naționale;
- susținerea publicării edițiilor naționale.

Pe dimensiunea *Tineret și Sport*:

- implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020 și a planului de acțiuni privind implementarea acesteia;
- asigurarea realizării Programului anual de Granturi pentru organizațiile de tineret
- coordonarea procesului organizare și desfășurare a programului Capitala Națională a Tineretului (Costești 2019);
- asigurarea implementării Programului de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea instituțională a Consiliilor Raionale/municipale ale Tinerilor
- susținerea componentei de Voluntariat – prin dezvoltarea cadrului normativ, susținerea organizării evenimentelor majore de voluntariat, acreditarea instituțiilor gazdă de voluntariat etc;
- racordarea Regulamentului cu privire la activitatea școlilor sportive la Codul Educației;
- crearea și dezvoltarea infrastructurii sportive, prin construcția și renovarea complexelor, terenurilor și sălilor sportive;
- crearea și îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a școlilor și centrelor sportive;

- asigurarea dezvoltării continue a performanțelor sportivilor moldoveni pe arena internațională;
- obținerea unui număr cât mai mare de cote de calificare la Jocurile Olimpice de la Tokyo din 2020;
- organizarea și desfășurarea acțiunilor sportive naționale și internaționale pe teritoriul Republicii Moldova, pregătirea și participarea loturilor naționale la evenimente sportive internaționale;
- revitalizarea Spartachiadelor republicane între elevii din gimnazii, colegii și licee etc.